

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.27.02.2023

Ahmet Şık
İstanbul Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve izleyen artçı depremlerle 10 ilde en az 50.000 yurttaşımızın ölümüyle sonuçlanan depremlere ilişkin olarak merkezi idarenin, yasamanın, yerel yönetimlerin, İçişleri Bakanlığı'na Bağlı bulunan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın ve hukuki statüsü belirsiz bir kurum olarak Kızılay'ın süreci yönetmekteki tutumları, kamuoyunda ciddi eleştiri ve iddialara konu olmuştur. Süreçteki bilinçsiz ve bilinçli eksiklikler, anılan kurumların her birine ilişkin olarak ayrı ayrı aşağıdaki soru işaretleri doğurmuştur ve Kızılay'a ilişkin olarak aşağıdaki soruları sorma zorunluluğu ortaya çıkmıştır:

Tüzüğü'nün 6. maddesi gereği kuruluş amacı *"her koşulda, yerde ve zamanda, ayırım yapmaksızın korunmasız insanlara yardım etmek, insan hayatını ve sağlığını korumak"* olan ve *"Kâr Amacı Gütmeyen"* Kızılay, her ne kadar dernek statüsünde görünse de iktidarınız döneminde *"bir şirket gibi yönetilmeye"* başlanmıştır. Öyle ki, bir yandan depremedelere bağış için yardım toplamış, diğer yandan da yurttaşların bağış yaptığı başka kuruluşlar olan *"AHBAP"* ve *"TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ"*ne (TEB) depremin üçüncü gününde iştirakleri aracılığıyla çadır ve dahi konserve yemek satışı yapmıştır. Bu bağlamda;

- Çocuklara kamera karşısına çıkarılırlarken dahi giyecek kalın kıyafet sağlanmadığı, yurttaşların soğuklara karşı en çaresiz olduğu vakitlerde yani depremin üçüncü gününde, *"Ahbap"* isimli sivil toplum kuruluşuna satılan 2050 çadır, neden satılana dek bekletilmiştir?
- Kızılay çadırları yardım kuruluşlarına dahi yalnızca satış usulüyle temin edilebiliyorsa, Kızılay yurttaşlardan ne için bağış toplamaktadır?
- Bu satışlarda kâr amacı güdülmüyorsa; ortalama çadır fiyatları ticari işletmelerin kâr ettikleri haliyle dahi 8.000-13.000,00-TL arasında değişirken, Ahbap Vakfı'na tanesi 23.000,00-TL'den, TEB'e ise 76 metrekairelik çadırları normal bedelinin çok üzerinde olan 140.000,00-TL'den satan bir *"işletme"*, afet zamanında dahi kâr amacı güttüğünü nasıl inkâr edebilir?
- Kızılay'ın Tekirdağ'daki deposunda *"bekletilen"* binlerce çadıra ilişkin görüntülerin ortaya çıkması sonucunda, Kızılay başkanı tarafından *"görüntünün eski olduğu"* savunması yapılmıştır. Haberin kaynakları ise bunun üzerine görüntülerin depremden TAM BİR HAFTA SONRA çekildiğini belirtmiştir. Eğer iddialar doğruysa, Kızılay'ın deprem bölgesine geçici barınma imkanlarını bilinçli olarak sağlamama sebebi nedir? Kamuoyunda yankı bulduğu üzere; yaklaşan seçimlerde bölgenin *"seçim yapılabilir"* duruma gelmemesi için insansızlaştırma uygulanarak seçimlerin ertelenmesine gerekçe sağlanmaya çalışıldığı doğru mudur?
- İddialar gerçeği yansıtmıyorsa, neden 5 Şubat tarihinden itibaren Kızılay'ın çadır stoğundaki değişimler ve mevcut stok durumu açıklanarak kamuoyu vicdanı rahatlatılmamaktadır?

- i. En az 1 milyon çadır stoğu bulunması gerekirken, Kızılay'ın stoğunda depremden önce kaç çadır bulunmaktaydı ve bugün kaç çadır mevcuttur?
 - ii. Kızılay'ın çadır imalatına yönelik iştiraklerinde günde kaç çadır üretilip sevk edilmektedir, mesai saatleri ne şekildedir, depreme bağlı ihtiyaçların karşılanması için özel bir sisteme geçilmiş midir?
 - iii. Halihazırda "bugün üretilenler" dışında tek bir çadır dahi mevcutsa, bunlar neden deprem bölgesine gönderilmemektedir?
- f. Eğer TEK BİR YURTTAŞ DAHİ SOĞUKTAN KORUNMAK İÇİN GİRDİĞİ GÜVENSİZ EVLERDE ARTÇI DEPREMLER SONUCUNDA YAŞAMINI YİTİRDİYSE, bunun sorumluluğu, çadır temin etmeyenlerden başka kime yüklenebilir? Yaşamı korumaya yönelik pozitif yükümlülükleriniz bağlamında yaşatılan bu ihlale ilişkin gerekli tahkikat yapılacak mıdır?
- g. Kızılay'ın depremzedelere dahi ücret karşılığında çadır satacak kadar "şirketleştigi" bir dönemde, Ensar Vakfı'na "kamu yararına çalıştığı" gerekçesiyle milyonlarca TL bağışlamış, o bağışlarla ABD'nin New York şehrinde binalar dikilmesi sağlanmıştır. Alelade zamanlarda dahi iktidara yakın vakıflar söz konusu olduğunda "Bağış" desteğini esirgemeyen Kızılay'ın, depremzedelere yardım edecek sivil toplum kuruluşlarına gelince "şirketçe" hareket etme sebebi nedir? Tüzükteki "*ayrım yapmaksızın yardım sağlamak*" ibaresi, depremzedeler için sağlanmayan çadırların, iktidarınız vakıflarına binalar olarak bağışlanabilmesi anlamına mı gelmektedir?